

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:
 Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Hat hóra . . . . . 2 frt 50kr
 Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.
 Előfizetési pénzek póstautalvánnyal küldhetők.
 Egyes számkok 12 kr-jaival kaphatók
 a kiadóhivatalban.

BARS.

H I R D E T É S E K

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 7 kr.
 kétszeriért 6 kr, többszöriért 5 kr áztatndf.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 krajozár
A nyilttérben:
 minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összekötötésben levő hirdető-irodák, elő-
 fizetünk, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A köziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.
 Köziratok vissza nem adatnak.
 FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer.
 vasárnap reggel.

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba
 (Takarék- és Hitelintézetű épület) kérjük utasítani.
 A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Hivatalos közlemény.

1175. | 1898.

Hirdetmény.

Léva város birtokosai felhivatnak, hogy legkésőbb a folyó 1898. évi márczius hó végig: a belsőségekben, majorokban, szőlőkben, gyümölcsösökben és kertekben levő fákat és bokrokat a hernyóktól (papmacskáktól) hernyó-fészkektől és lepke-tojásoktól tisztítsák meg, — az összegyűjtött hernyókat, hernyó-fészkeket és tojásokat pedig égessék el.

Mert aki azt teljesíteni márczius 31-ik napjáig elmulasztaná, azon birtokos helyett — az 1894. évi XII. t. cz. 52. § a értelmében — a hatóság fogja az irtást a mulasztó költségén elvégeztetni, — ezen kívül pedig a mulasztó birtokos: az 1894. évi XII. t. cz. 95. §-ának k) pontja alapján 100 koronaig terjedhető pénzbüntetéssel, esetleg 20 napi elzárással fog sújtatni.

Kelt Léván, r. t. város mezőrendőri hatóságánál 1898. évi február hó 20-ik napján.
 Bédogh Lajos,
 h. polgármester.

693. | 1898.

Hirdetmény.

A hadsereg és honvédség lószük-égle-
 tének mozgósítás eseteiben fedezéséről szóló 1873. évi XX. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás értelmében a ló állománynak ez évi összeírása elrendeltetvén fölhivatnak az összes lótulajdonos lévai lakosok, hogy f. évi márczius hó 16-tól—23-ig terjedő időben a város III. és IV-ik tanácsnokainak irodái helyiségében, vagy személyesen, vagy meghatalmazottjaik által lovaiknak számát és milyenségét jelentsék be.

Azon tulajdonosok kik bejelentési köte-
 lezettségüknek a fent tűzött idő alatt eleget nem tesznek, — minden bejelentetlen ló után 10 frt. bírsággal sújtatnak és lovaiknak utólagos bejelentésére kötelezettek.

A bejelentés alól a katonagazdátás lovai és tényleges állományu katonatisztek azon

saját lovai, melyek szolgálatuk ellátására szükségesek a hivatkozott utasítás 3. §-a szerint fölmentve vannak.

Léva, 1898. évi febr. 28.

Máriássy István,
 polgármester.

374 | 1898.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy 1898. évre szóló házadó lajstromok az 1888. évi XLIV. t. cz. 16. illetve 18. §-a értelmében 8 napi közszemlére ki vannak téve Léva város adóhivatalánál. a hol azok megtekinthetők, s netáni felszólamlások ugyanott benyújthatók.

Városi adóhivatal.

Léva, 1898. márczius hó 1-én.

Juhász,
 pénztárnok.
 Komzsil,
 ellenőr.

Női ipariskolák.

Igen életre való eszme lett a beszer-
 terezbányai kereskedelmi s iparkamara egyik ülésén megpendítve, a kamarai kerület nevezetesebb városaiban létesítendő női ipariskolák ügyében. Ily női ipariskolák az ország több helyén, mint Bpsten, Szegeden, Debreczenben, Marosvásárhelyt stb. legtöbbnyire a nőegyletek által fentartva, a kormány és az illető városok és egyéb testületek által segélyezve tényleg léteznek, és sikeresen működnek is.

Hogy mi az a női ipariskola erre vonatkozólag tájékoztatást nyújt a debreczeni nőegylet által létesített ilyenmő tanintézet mult évi értesítője a melyből megtudhatjuk a következőket:

A serdülő lányok 14—15 éves korukban elvégzik a felsőbb leányiskolát s ekkor volt alkalmuk nagyon sok szép és hasznos dolgot tanulni, de a kézi-

munkához mentül kevesebbet értenek. Mert hiszen a felsőbb leányiskolában a kézimunka nem is kötelező tárgy, s hetenként két órán bizony nem is sokat lehet abból megtanulni.

Ilyenkor a szülők rendesen nem tudják leányaikat mivel foglalkoztatni. Tanulmányaikat már betejtezték, a háztartáshoz még nem értenek, s az anya, ki maga is el van foglalva a háztartás gondjaival, nem ér rá, hogy leányait a kézi munkára oktassa.

Legajánlatosabb, ha a növendék legelőbb a nőipariskola fehérvarró osztályába jár. Itt tanulja meg a kézen varrást, a mi alapja minden egyéb kézimunkának is, és megszokja a rendes munkát, a szép gépelést, a kiváló gondot igénylő fehérneműek varrásánál. Megtanulja mérték vétel után rajzolni és szabni a fehérneműeket, majd otthon aztán gyakorolva az itt tanultakat, bizonyosan nem fogja sajnálni a fáradságot. Mert hányszor kerül egy házhoz varrónő, a hol a legtöbb esetben a kázikisasszony még segíteni sem tud neki?

Hányszor adják ki a házból a ruhát varratni, a mikor pl. egy egyszerű mosóruhának megvarratása többbe kerül a kelménél? Járjon csak a leány szorgalmasan az ipariskolába, bizonyosan csakhamar megfogja szüleit kímélni az ilyen kiadástól.

Manapság már a legegyszerűbb fehérnemű sincs egy kis csipke vagy himzett csik nélkül. Egy szép zsebkezdőt képzelni sem lehet csinos monogram nélkül. De ha mindezek elkészítéséhez nem értünk, megint csak növeljük a már a nélkül is nagy kiadást.

Karácsonykor és névnapok alkalmával igen kedves és szép szokás szeretteinket egy kis kézi munkával lepni meg. De jaj akkor a szülők tárczájának, mert a munkában teljesen járatos

lan leány megveszi a kezdett munkát, a melynek már csak pár öltés hja és az tudvalevőleg nagyon drága. Igy tehát épen nem árt, ha az ipariskolában megtanulják a szines himzés különböző neveit is, miáltal az izlés is nagyon fejlődik. A diszes kézimunkák készítése és annak tanítása tehát szintén fontos feladat az önálló disztés és a jó izlés fejlesztése céljából.

Szükséges tehát a nőipariskola, hogy első sorban megszokják, megkedveljék a munkát, s majd a háztartásban igyekezzenek az itt nyert oktatást hasznosítani. Gondoljuk meg, mennyit lehet kézimunkánk által megtakarítani, mennyi függ a nő takarékoságától, s milyen drágán él az a család, a melynek nőtagjai nem értenek a kézi munkához. Varjanak ruhát, fehérneműt, készítsék a disztéseket maguk, csak szorgalom legyen, az idő bizonyosan nem fog hiányozni.

A nőipariskola bármely szakában nyert alapos oktatás után azok a leányok, kik később önorejükre lesznek utalva, munkájuk után bármikor megélhetnek, mert a rendes, tiszta munkát mindenkor szívesen fogadják.

Azt hisszük több okot nem szükséges felsorolnunk annak magyarázatára, mi a nőipariskola? S az itt megnevezettek közül bármely ok is elég arra, hogy az ipariskolát mentül számobban látogassák, fejlesztvén az ipart, takarékoskodván a háztartásban, s a megélhetés módjáról gondoskodva.

A mi az iskola szervezetét illeti, az rendesen hetenkint 4 órai elméleti és 26 órai gyakorlati tanításból áll. Az elméleti oktatás tárgyai a magyar nyelv, számtan és könyvvitel, a gyakorlati: fehérnemű varrás, ruhavarrás, himzés és vegyes munka.

Költsége pedig ily iskolának a lakáson, fűtésen és világításon kívül kö-

T Á R C Z A.

Ifjak között . . .

Ifjak között, hol cseng-bong a pohár,
 Forrong a sebes reptű képzelet, --
 Ugy szeretem: csodás világodnál
 Ha rám mosolygysz, búvós emlékezet:

Elfelejttem kinom'- és keserveim' . . .
 Multamért a jelent elfe'jtve . . .
 Vilvaros zaj! ez nyugtatja kebleml',
 Ez hint gyógyírt sajgó szívesemre.

Magányomban a néma csönd zavar,
 Lelkem él a jövőt feltárja;
 Mert hát ebben mi teremhet? avar! . . .
 A remény csal, de nem hajlok rája . . .

Ifjak között, hol harsog a vig dal,
 Szeretek én elmulatni néha,
 S szakítva a színek fájdalmival —
 Láttni, hogy a sok bú csak kis tréfa.

Szebben vagyog itt a zordon élet,
 Költővé lesz itt a sír, a halál;
 A kesergő bú sáppadtá képped . . .
 Itten ki ki gyógybalzsamot talál . . .

Ne mondjad ám ezért, pártos angyal!
 — Kit oly híven bívta szerettelek, —
 Hogy másképp szól most az ének, a dal;
 Hogy elsirtam búmat és — nevedet.

Bolygó csillag az én árva lelkem,
 Temetőből jár ki a világra;
 Éltni ohajt néhány perczenelben,
 Dícső multját megkeresni vágyja.

Ifjak közél, hol cseng-bong a pohár,
 Ezért jár ő néhány perczig dallni:
 Hogy a mint szünt a zaj-s vigalom ár —
 A vig éltért százszor tudjon halni!

Gerő Gyula.

Vallomás.

Enyhe, holdas estén azt kérdeztél tőlem:
 Szeretsz-e hát? — mond meg édes mindenségem.
 Im' halld most a választ, mit mondani késtem:
 Hogyha lennék felhő, lebegve bércz felett:
 Érted ontanám a földre könnyemet,
 Ha volnék daloló, repeső, kis madár:
 Mindég csak tenéked zenengém el danám,
 Ha mint zúgó vihar: törte ném a léget:
 Az egész világot tönkretenném érted!
 Ha zarándok lennék, elhagytott keresztnél:
 Érted mondanám el imámat Istennél,
 Kopár sziklán volnék ostromlott kis virág:
 Az is csak tenéked küldené illatát;
 Talán lehajolnál s feltűznél kebledre
 S aztán ott fonnyadnék, örökké szerelve . . .

Hiába szerettek, kegyetlen a végzet . . .
 Meghalhatok érted s nem bírhatlak téged!

Ruttkay Emma.

A léghajózásról.*)

Messze tőlünk az örök hó néma hatá-
 rában, évezredekig konserváló jég-ravatalon
 összetörve, talán a fagy, vagy az éhség által
 ledöntve aluszsza örök álmát a fejlődés és

*) Felolvasta a Casinó febr. 19-iki estélyén H o r
 v á t h A. János áll. tanító-képző intézeti tanár.

haladás három vakmerő bajnoka. Legkedve-
 zőbb esetben az emberi nyomorúság legszélső
 nélkülözése közt várják a félév óta elrej-
 tőzött nap első, vigasztalást, talán szabadu-
 lást nyújtó sugarait. Bár empuasztulnak e
 merész uttörők, akadnak mégis újra bátrak,
 kiket delejes erő vonz az ismeretlen felé,
 belevágyódnak az égbe, a földbe, a létező
 és képzelt világok misztikus koréteibe; nyak-
 törő vállalkozásokkal furják magokat az uni-
 versumba; ha százszor győz a lokúzhatet-
 len, győzedelemig újítja meg küzdelmét az
 ész, az energia. Nem elégszik meg a tudás
 fájának gyümölcsét izlelt ember a meghó-
 ditott földdel, magasbra tör a föld fölé. Meg-
 unja a földön való csuszást-mászást, az azúrba,
 a kék egék békéjébe vágyik. Excelsior!
 Repülni a madárral, szállni a futó felhőkkel!
 Mily régi vágy ez! Oly régi, mint maga
 az ember. E vágy legelső nyomait a népek
 mythologiaiban találjuk meg, midőn termé-
 szetes szárnyakkal ruházta fel képzelet-szülte
 lényeit. Természetesen az írók sem mulasztot-
 ták el az ilyen terveket elbeszélések alak-
 jában fantaziájuk segélyével kibővíteni. Már
 Ovidius regél a viasszal összer gazstott
 szárnyu, de szerencsétlenül járt Daedalusról
 és fiáról Ikarusról. Horatius Architasról mesél,
 kit aura spiritus emel a levegőbe. S a mo-
 sate Menippust említi, ki egészen a holdig
 jutott vállaihoz erősített szárnyaival. Biblia
 a varázsló Timonról beszél. A „bétsi magyar
 Merkurius“ egy repülő magyar emberről
 emlékezik meg, a dömsödi kádármesterről,
 ki vékony fenyűfából formálta szárnyait, eze-
 ket vascinnal bevonva röpködőt sas mód-
 jára egyik széna boglyáról a másikra. Degen,

egy bucsi órás, Bessier egy francia lakatos,
 kik szintén repülni tudtak, sokat beszéltek
 magukról. Ma már minden tanult ember
 tudja, hogy saját izomerőnkkel keptelenek
 vagyunk magunkat szárnyakon a levegőben
 fenntartani, még kevésbbé tova repülni. Más
 szervezetre s jóval nagyobb erőre volna
 szükségünk. Ha a levegőbe akarunk emel-
 kedni, hiányzó erőnket és szervezetünk hiá-
 nyait mesterségesen természeti erőkkel és
 készülékekkel kell pótolnunk. A legelső ki-
 sérletek a madarak repülését célozták utá-
 nozni, láttuk, hogy sikertelenül; majd a fel-
 hők illetoleg a füst tovaszállását vették min-
 tának. Ily alapon próbálta mintegy 200 év-
 vel ezelőtt Lana megoldani e problémát, midőn
 repülő bárkájának tervezetét készítette el,
 de ő maga is azt mondja, hogy terve soha-
 sem fog sikerülhetni, mivel szocialis forra-
 dalmakat idézne elő, Isten a terv végrehaj-
 tását, mint a kábeli torony fölépítését meg-
 hiusítaná. Gusman nevű spanyol embernek
 sikerült legelőször a fenti problémát gyakorlati-
 lág bár primitív módon megvalósítani. Lissa-
 bonban, a király előtt mutatta be kísérletét.
 Papírral bevont könnyű kosár alatt tüzet
 rakott s a kosár a nép nagy álmétkodására
 fölemelkedett, majd ő maga is a kosárba
 kapaszkodva egy-pár méternyire fölemelte-
 tett. A nép lelkesedett, a király egyetemi
 professzorrá tette, de az inquisitió üldözte
 s csak a király befolyása mentette meg őt
 a haláltól; valószínűleg ez az oka, hogy to-
 vább nem folytatta kísérleteit. Nem sokára
 Franciaországból lázas izgatottságot keltő
 mesés hírek terjedtek el egész Európában.
 O'y készüléket találtak föl, melylyel az em-

rülbelül 3000 frtra rug, a mely részint tandijakból térül meg, legnagyobb részt pedig különféle segélyek által lesz fedezve.

Ajánljuk a felvetett eszmét az illetékes körök figyelmébe.

Nepoktatásügyünk állapotáról.

(Folytatás.)

Mindezekon fölül jön azután azoknak a bajoknak az orvoslása, amelyek most már nem is képeznek titkot: hat tanteremnek a tanítás céljait szolgáló teljes felszerelése, a padoktól kezdve a betűszekrényig.

Mert ha kérdést teszünk az ismertettük épületben úgy ahogy elhelyezkedő kath. iskolának a tanítást szolgáló jelenlegi felszereléséért, akkor utasítani fogják kíváncsiságunkat egy festetlen ruhaszekrényhez. Ami taneszköz nincs a falon kifüggesztve, az elfér abban a szemléltetés elvét csödbe kerültén reprezentáló szekrényben. Ami értékesebb tanszer és a tanítók szakműveltségét szolgáló segédkönyv a kath. iskolában található, az az ott 15 év óta vendégjogot nyert iparos tanonciskolának képezi a tulajdonát. — Bizony, bizony ilyen fundus-instruktus mellett nagy szükség volt és lesz abban a város szívéhez legközelebb fekvő iskolában azokra a meliorációkra, amik tanítóinak buzgalmában voltak és vannak biztosítva.

Ennél a pontnál nem állhatjuk meg, hogy néhány szót el ne mondjunk arról is, hogy mi köze van egy iskola versenyképes, jó felszerelésének a tanításhoz és neveléshez.

A tanítás és nevelés egyik elsőrangú céljaként azt szokták, — hozzátehetjük, hogy helyesen — kitűzni, mely szerint az ifjú években szerzett intellektuális műveltséggel és több ismerettel annak kell együtt járni, hogy az emberek az élet nehéz pályáján könnyebben boldoguljanak, az erkölcsi és polgári köteleességek labirintusában szabadabban és mégis hűbben mozoghassanak, hogy nagyobb és tevékenyebb legyen a polgári erő. Ezek a kívánságok egyaránt ott vannak a tanításnak, mint a nevelésnek a matrikulájában. A tanítás hiányossága a nevelésben boszulja meg magát. Ezért sürgeti az iskola a jó tanítást, a minek successív hatásai a helyesen alkalmazott tanítási módból, az iskola felnevelésével kapcsolatos szemléltető tanításból fejlődnek itt. És itt kell keresni azt a találkozó pontot, ami a jó nevelés biztosítása és az iskola felszerelése között van. — Szemléltetés nélkül fölszínes marad a tanítás, a tanítót az iskola felszereltsége az értéktelen könnyűléltetés módszerére kényszeríti. Megcsonkítja vele a tananyagot, mi által hézagossá válik az

ismeret. A helyes tanítási eljárás nélkülözése során a tanítás módja által gyakorolt neveléstől esik el a gyermek. S hogy azután ez a körülmény az utcán, otthon feltűnővé ne tegye az iskola mulasztását: abba zordonság és a gyermekneveléssel össze nem egyeztethető katonai fegyelem plántálódik be.

Hogy ezek a kevésbé kívánatos körülmények be ne következzenek az iskoláinkra eleget költeni nem tudó iskolafenntartókra, új erőforrásokat kell azok számára nyitni, ami maga után vonja az iskolák jó felszerelését, ez a tanítás sikerét, emez pedig a kielégítő nevelést. Bizonyára senki sincs közöttünk, aki ezeket nem akarná!

Ezen egyébként minden elemi tanítás és nevelésben megoldható elvek megemlítése után visszatérünk kath. iskoláinkhoz.

Az épületre vonatkozó s fentebb körvonalozott új építkezésben, átalakításban és felszerelésben pedig az iskola külszervezetének mostani tökéletlenségeit mi még csak részben látnók megszüntetve. Mert tegyük fel, hogy mindezeket az autonomia el fogja bírni, kérdés marad, hogy arra a telekre edemes-e egy költségesebb, egy modern iskolaépületet konstruálni: Mi azt mondjuk, hogy nem, mert az a telek egy 300—400 gyermek számára épített iskola térszélességéhez képest nem elegendő nagy. Hogy e tekintetben — játszótér kívánalma! még a fedett tornatermet is ide merjük írni! — ismétlen kívánjuk hangoztatni, hogy e tekintetben *kielégítő állapot* jöjjön létre, ahhoz legalább is az kívánatik, hogy az iskola mögött levő szegényház és Duben-féle telek az iskola udvarához csatoltassék. És mivel ez esetben a Kórház-utca, illetve a Templom-tér szabályozása a szegényháztér telkéből ismét egy jó darabot elfogni venni, amint történt az — helyesen — a mértékbehozó hivatal telkének becsatolásakor: még ezen újabb telek-csatolmányokkal sem volna valami nagy az iskola udvara, ahhoz az említettük növekedéséhez képest, a telek szabálytalanná váló alakjáról nem is szólván.

Valószínű, hogy javaslatunkat megmosolyogják meg ott is, ahol érzik, hogy iskola-ügyünknek részletekben úgy, mint egészében alapos transfúzió kell átmenni. Ezt a mosolyt azonban mi csak anyagi szegénységünknek a számlájára írjuk, amelyen a magunk erejéből többé nem törleszhető adósságaink vannak elemi iskolaügyünk irányában, amely szegénység még akaraterőnket is megköti oly irányban, hogy az a valóban szükséges dolgokat még csak meg se kívánhassa.

Ha nem segíthetünk amaz első anyagi szegénységünkön, ne szerezzünk hozzá még egy másodikat, a lelki szegénységet is, amely a magunk érdekében nem pusztán az üdvös,

de a szükséges változások fölött való gondolkozást is meg akarja tiltani.

Elmondottuk a felvetettük kérdésben — iskoláink és az államosításról — nézeteinket. Forrásaink gyanánt a közvetlen tapasztalattal, jó tudásunkat használtuk, bár merünk hivatkozni azokra a nekünk kétségtelenül igazat adó meggyőződésekre és tanügyi érzelmeinkre is, amelyek azoknak a lelkeikben élnek, akik a mi csak félig kész sajkát képező iskolaügyünknek hajóját irányítják, amint kimutattuk oly gyakran vitorla, evező és egyéb segélyeszközök nélkül.

A terjedelmes ismertetéshez képest és szokás szerint javaslatunkat összegezni is kellene. Mivel azonban elemi iskoláink térszélességben, közös édesanyánk eme uylátszik valóban legkisebb intézményének érdekében végzett körültekintésünk a szegénységben, az iskoláink kötele gondozására vonatkozó szegénységben mindenütt azonos tapasztalatra vezetett: azzal az óhajtással tesszük le a tollat, vajha mielőbb meglátnánk az egyedüli forrást, honnét a segítség részünkre elérkezhetik, s vajha már elérkezett volna az idő, midőn városunk sokat hangoztatott *haladó felvilágosodása* javára szebb napok következne az elemi iskoláinkra, melengetőbb nap-sugár venné körül gyermekeink, polgáraink értelmiségének közösbölcsőit. Mivel pedig vizsgálódásunk során mindenik stáción arra az eredményre jutottunk, hogy mi — hiteközsegek és város — anyagilag nem vagyunk elég erősek népiskoláink szükségszerű fejlesztésére, végül is azt kell hangoztatnunk, hogy *népiskoláinkat államosítani kell*, annyival inkább, mivel mostanában éljük azokat az éveket, amikor a kormány elemi tanügyi politikája erre reményt is nyujt.

Lehet, hogy tollunknak nem volt elég ereje. Az igazság azonban adataink valódiságából folyólag mellettünk van s ez iskoláink jobb jövőjében vetett hitünkben bennünket megyugtát, mert mindig többet ér az igazság erő nélkül, sem mint az erő igazság nélkül. Őszintén, tanügyiünk meleg szeretetével kívánjuk, hogy járjon a kettő városunk falai között együtt. Legyünk rajta, hogy ami igazságos az legyen nálunk erős is, s ahol az erős, lakozzék ott igazság is. Kétszeresen van okunk ezzel a kívánsággal végezni tanulmányunkat, mert az iskolaügy napjainkban csak annyiban lehet egyeseknek, osztályoknak ügye, amennyiben azok a közérdeket is képesek kielégíteni. Iskoláink állapotának taglalása közben pedig éppen ezt nem tapasztaltuk. Városunk ismert szegénysége sem nyujt reményt az alapos szervezkedésre, a miért is nincs okunk azt kívánni, hogy a *község* vegye kezébe az iskolákat. Mert a mi városunkra is el lehet mondani, hogy vagyona nem ingatlanokban van,

csakis polgárainak csüggedni nem tudó erőlyében, vasszorgalmában, munkaképességében és — ami azoknak elondgedhetlen feltétele — *értelmiségében* gyökerezhethet az. Ez az a tényező, melyből városunk felvirágzását, vagyonosodását várhatjuk; ez az a tényező, melynek fejlesztésénél a megközelítő áldozatoktól, még ha azok kedvező gondolataink megvalósztatásával és feloldozásával járnak is, visszatartadnak nem szabad.

Államosítsuk népiskoláinkat!
(Vége.)

Különlélek.

— 1848. márczius 15-ikének ötven éves évfordulóját Léva város közönsége az idén a város tradícióhoz méltó fényvel s a legnagyobb lelkesedéssel fogja megünnepegni. A megválasztott rendező-bizottság az ünnepély előkészítése céljából legszélesebb körű intézkedéseket tett. Az ünnepély szónokaiul Leidenfrost László orsz. képviselőnk és dr. Lovász Márton, a jeles publicistát volt szerencsénk megnyerhetni. Nem különben kiemelendő mozzanata lesz Máriássy István polgármester által egybehívott városi diszközgyűlés, mely hivatalosan is dokumentálni fogja a város közönségének igen hazafiaságát. Egyébiránt az ünnepély módozatait szépen eseteli a rendező bizottság következő megleghangu felhívása: — Polgártársak! E hó 15-én ünnepeljük félszázados évfordulóját azon nagy eseménynek, midőn hazánk legjobbjai megvalósították azon magas eszméket, amelyek minden nemzetnek legdrágább kincsei, mert azok képezik a nemzet haladásának, fenmaradásának biztosítékát, zálogát. 1848. márczius 15-én derült fel ezen eszméknek hajnala, amely fénysugaraival bearanyozza a nemzet alkotmányát, megerősödésének pályáját. Ez eszmék egy időre letiporni lehetett, de elnyomni nem. Élnék azok nemzetünk lelkében és élni fognak mig csak nemzet él e hazán. Ha kisebb eseményeknek félszázados évfordulóját megünnepeljük, mennyivel méltóbb, hogy fényesen megünnepelje hazánk minden vidéke nemzetünk újjászületesének félszázados évfordulóját. Az ünnepély sorában kell, hogy ott lássuk Léva város és vidékének hazafias közönségét. Jertek, jertek Testvérek a közös ünneplésre s lelkesedésünk szolgáljon például az unokáknak! Az ünnepély sorrendje a következő: 1. Kora reggeltől kezdve a várhegyen mozsárlövészek jelzik a nagy nap jelentőségét. 2. A képezdei ifjuság ünnepélye 8 órakor az intézet helyiségekben. 3. Ünnepélye hálóadó isteni tisztelettel reggeli 9 órakor az összes hitfelekezetek templomaiban. 4. 10 órakor városi rendkívüli diszközgyűlés a város-háza tanácstermében, melyben bemutatják a lévai 1848-iki nemzetörök zászlaja. Ez alkalommal az ünnepi beszédet Leidenfrost László orsz. képviselőnk tartja. 5. 11 órakor a nemzetörök zászlaja alatt kivonulás a főtérre, a hol dr. Lovász Márton fog szónokolni. Ezután ünnepi körmenet a zászlóval. Délután: 6. 1 órakor társas ebéd az „Oroszlán“ ven-

ber könnyen emelkedik a levegőbe s száll tovább követte óhaját. Mongolfier (Mongolfje) testvérek léggömbje okozta ezt az óriási érdeklődést. A két testvér szívesen foglalkozott természettannal, különösen a fizikai kísérletekkel; észrevették, hogy a szappan buborék a befújt meleg levegőnél fogva fölemelkedik, hogy a füst, a vízgőz, a felhők valamint némely, a levegőnél könnyebb anyag, mint a hidrogén máséként könnyen, később a világító gáz éppen könnyűségüknél fogva fölszállnak; ide járul még egy tréfás látvány is, midőn a testvérek édes anyjuknak a tűzfelett száradó szoknyáját látták a szoba mennyezeteig fölemelkedni. Mindezek arra birták őket, hogy a füsttel illetőleg a melegített levegővel kísérletezenek. Rájöttek, hogy a meleg levegő könnyebb mint a hideg, azért száll az föl, mint a vízbe dobott fadarab s hogy a meleg levegő emeli föl a füstöt. Papírzsákban föl-fogták a tűzben megmelegedett levegőt; ime! a papírzsák kifoszul s elbocsátva föl-emelkedik, majd lehülés után szépen lebo-
csátkozik. Persze e kísérletnek híre megy, XVI. Lajos Párisba hívja őket, hogy ismételjék csodálatos kísérletüket. 19 m. magas és 13.5 m. széles vászonból készült s papírral bélelt gömböt készítettek. A gömb alsó részét timsó oldatba áztatták, hogy könnyen tüzet ne fogjon. Alant lévő nyílás alá függesztett kis tűzhelyen tüzet raktak, ez alá pedig egy kosárba ürt, kakast és kacsát helyeztek. A gömb kifoszul, erre szabadon bocsátják. A király s udvara és igen nagy néptömeg jelenlétében ágyu dörgések, a közönség bámulása mellett emelkedik méltóságosan a léggömb, magával vive az

első utasokat, 8 perczig maradnak csak fönn, mivel a gömb vásznát fölszálláskor az árbocz beszakította. A léghajósok vidám hangulatban térnek vissza a földre, mintegy kérkedve dicsőségükkel, hogy titánok után az elsők, kik megostromolják az eget. Mindössze a kakas szenvedett egy kisebb sérülést, az ürt rálépott, ami egy pár napig tartó megfigyelést vont maga után, mivel eleinte a magasabb régiók hatásának tulajdonították, de később meggyőződtek, hogy ilyen bal-lépés az ürökkel itt a földön is gyakran megesik. Ekkor ezután megkezdődtek a szép reményekkel biztató léghajózási kísérletek, ugyszólván tele volt a légkör, nem csak melegített levegővel, hanem hidrogénnal és később világító gázzal töltött ballonokkal; sohasem volt több léggömb a felhők hazájában, mint ez időben. Nem egy hajót aztán olvitt, elragadt magával a szél messze vidékekre, hol leesve, a megijedt s fanatikus parasztok vasvillákkal, fejszékkel, csépekkal támadták meg s verték szétjélel.

Az első emberi utas Pilatre de Rozier (Pilatr dö Rozié) volt, ki kötéllal a földhöz erősített léggömbön szállt föl, de 25 m.-nyire és csak 6 perczig tartózkodott fönn, később azonban magasabb es hosszabb légi utazásra is bátorkodott vállalkozni. Ő lett a léghajózás első áldozata. Midőn egy alkalommal társával Franciaországból Angliába akart átléghajózni, egy hirtelen keletkező vihar oda dobálta, leereszkedni készült, hidrogént bocsátott ki egy szelepen, a szelep elromolt nem záródott újra be, a hidrogén mind elszállt s a léggömb rettenetes sebességgel

hullott le a földre. Pilatre de Rozier szörnyet halt, társa a szenvedett súlyos sérülések következtében 10 percz múlva szintén követte.

Ezek képezték az első gyászos áldozatot, utánuk még több, bizony sok baleset és haláleset történt. A statisztikai adatok azt mutatják, hogy minden 500 fölszállásra egy haláleset s 3 súlyos sérülés esik.

Nem kis bátorság kellett abban az időben a léggömbökkel való fölszálláshoz s ez okozta, hogy a sport egy ágává fejlődött és egész kaszt keletkezett, mely minden egyéb cél nélkül csak mint vakmerő és mulattató vállalkozást üzte.

A léghajók szabályozása csak függőleges irányban történhetett és pedig a melegített levegővel emeltekül azaz Montgolfiéreknél (Montgolfiérek) az emelkedés a tűz élesztése tehát tovább melegítés által, a leszállás pedig a tűz eloltása vagyis lehűtés által történt. A hidrogénnal vagy világító gázzal töltöttek föjebb emelését a föl-vitt homok zsákok, kallast, kiürítése, tehát megkönnyítés, (esetleg új gáz fejlesztése vagy annak melegítése által), a leszállást pedig a gáznak egy a tetőn alkalmazott szelepen át való kibocsátása által eszközölték. A léghajó burkát eleinte papírral bevont vászon, később quiltaperchával bélelt tafota képezte, a gömböket nem töltötték meg egészen, hogy a felső s kisebb nyomásu levegőben kiterjedő hidrogén vagy világító gáz szét ne repessze azokat, még azonkívül alul egy kürtő szerű nyílást szoktak hagyni a kiterjedés által megnövekedő fölszálló gáz elillanására.

A léghajó mozgását az áramló levegő okozza. A léghajó az öt környező léghöz

képest mozdulatlanul áll, nem ö megy, hanem a körüle lévő légtömeg. Lámpát gyújtva a csolnokon, lángja meg se lobban. Észre sem veszi a sebességet sőt a haladást sem a benne ülő. Fölszállásnál az emelkedést a kidobált s elmaradó papírdarabkákat, a tovahaladást pedig a változó vidékek mutatják. A léghajósnak, hogy előre kijelölt helyre jutáson gömbjével, be kell várnia a kedvező légáramlatot, mely őt tova vigye. Tekintettel kell azonban lenni arra is, hogy különböző magasságu légrétegekben sokszor egészen más irányú szelek lehetnek, melyeknek ügyes megválasztása mindenesetre befolyással lesz az utazás sikerére. Ily számítás mellett bizta magát Andrée két társával a déli szelek fuvalmára, hogy őt az északi sarokra vigye. Így tette meg Tindér W. Harry New-Yorktól egész San-Franciskóig — odig a legnagyobb utat, átrepülve egész Amerikán; ugyancsak ő volt, ki eddig elé a legmagasabbra, — 1200 m.-nyire, emelkedett föl.

Érdekes Gypson légutazása. Londonban történt, hogy egy tűzi játékkal egybekapcsolt ünnepély befejezésül Gypson 3 társával léghajón fölemelkedik s ő maga is tűzijátékokat rendez fönn a magasban. Szokatlan sötétség lepte el a várost, alig lengedett egy kis szellőcske. A léghajó teljesen készen várta a fölszállást, ballastul 8 zsák homokot vitt magával. Gypson jelt ad. A hatalmas gömböt eloldozták. A zenekarok játszanak. A nép ujong. A léggömb rendkívüli sebességgel, maga körül forogva, emelkedik. Gypson megkezdi a tűzijátékokat. Az első kísérletek rosszul ütnek ki, de a többi jól sikerült. Színes rakéták, sziporkák, bengáli tüzek világították meg a még mindig

deglő nagytéremben, hol a nagy nap eseményeit Pogány Virgil kir. járásbíró méltatja. 7. 4 órakor a főgymnásiumi ifjúság ünnepélye a főgymnásium nagytérképében. 8. 5 órakor gyülekezés a városbáz térben, 6 órakor fáklyás menetben kivonulás a honvédelemkéhez, hol a lévai tanítóképző intézet ifjúsága szerepel. 9. Visszajövet fáklyás körmenet a kivilágított városban. 10. 3 órakor táncmultság reggelig az „Oroszlán“ vendéglő nagytérképében díj nélkül. Az ünnepély fényének emelésére mindenestire jelentékenyen hat, ha városunk polgárai az ünnep napján épületeiket nemzeti lobogókkal felszerelik. Felkérjük továbbá a tisztelt közönséget, hogy a ünnepély esti óráiban lakásaikat az utca felől kivilágítani sziveskedjenek. Ez ünnepély az alkotásé, nem pedig a rombolásé lévén, kívánatos, hogy annak komoly méltósága megőrizteték. Ennélfogva minden egyes ünnepelő polgártárs ne terheltesse a rendre felügyelni. A vidékiek részére, ha bejelentik, kocsirol és szállásról is gondoskodik a rendezőség.

— **Eljegyzés.** Medveczky Lajos, budapesti középiskolai rendes tanár a napokban váltott jegyet Fogler Helén kisasszonnyal, Fogler Lajos városi tisztviselő kedves leányával.

— **Kaszinó-estély.** Mult hó 19-én tartotta a kaszinófelolvasással egybekötött tánc-estélyét, melyen igen elegáns és nagyszámú szórakozni vágyó közönség jelent meg. A mulatságot este 8 órakor Batizy Ilonka k. a. nyitotta meg precíz és temperamentumos zongorajátékával, aztán Horváth Adolft tartott felolvasást — melyet lapunk mai tárczarovatában közlünk is — a léghajzásról. Befejezésül dr. Tejfalu Béla, kir. aljárásbíró ült a cimbalom elé, és játszott igen szépen magyar darabokat. Szomorú nótáival elandalított, talp alá való csengő-pengő csárdáisaival pedig ugyancsak tűzbe hozta a már táncolni vágyó fiatalokat. Az első négyest 25 pár táncolta. A mulatság a legjobb hangulatban egész a pirkadásig tartott.

— **A lévai kereskedő ifjak felolvasó-estélye.** Ilyen sikerült estélye, mint a mult vasárnap, talán a „Hévízy“ estélyt kivéve, nem volt még a kereskedő ifjaknak. Meg lehetnek úgy az erkölcsi, mint az anyagi eredményre elégedve. Már az érdekes és változatos műsorból előre látható volt a teljes siker. A programm első pontja volt a kifogyhatatlan, örökké fiatal és kedélyes Romanits Timót fölbemészó, kellemes előadása a „világító állapotokról“ és a neki is annyira tetsző „tündöklő női szemekről“. Ezután Lutz József szavalta érzéssel Vörösmarty „Élő szobor“ című költeményét. Jött azután Steiner Ignác igazgató tulajdonát képező 2 pár Szent-János bógár. Steiner Irén és Valéria kisasszonyok, kik fényes szeikeiket nagyon ügyesen tudták átváltoztatni vén kisasszonyok még hódítani akaró, de már pápaszemet hordó szemekké. „A javító hatalmó“. című dialógbán. Hát még az előadás! No az semmi kívánni valót nem hagyott maga után. A humoros szép előadást követte Gröbl Ede gyönyörű éneke. Érezes hangján előadott magyar nótákat Sándor kísérte zenével. A közönség gyakran „hogy volt“-ozta. Ő meg a diszes publikum kívánságára ezt meg is

emelkedő gömböt. Pompás látványt nyújtott a szemlélőknek. Alulról a zene, a tömeg tetszését, csodálkozását nyilvánító zaj hallatszik fel. A léghajó mint egy 2400 m. magásra emelkedett, midőn egy hatalmas vihar kezdte szárnyait kibontani. A léghajósok mindjárt a leszállásra gondoltak, annál is inkább mivel a léggömb a ritka levegőben veszélyesen kifeszült. Kinyitják a szelepet, a gőz fűtyülve tódul ki a nyíláson, mintha csak gözgépből bocsátának ki gőzt. A gömb alsó része az erősen és nagy mennyiségben kitóduló gáz veszteségnél fogva behorpad a felső rész alá húzódik. A gömb pedig gyorsan esik lefelé. A vihar tépi a lebegő burkot, villámok világitanak, mutatják az utat; mennydörgés borzadalmas zeneje kíséri esésüket. Az ijedség és borzadalmos zavari hangzanak. A társaság két tagja elájul, másik kettő hatalmas lélekjelenettel hajigál ki minden képzelhető terhet, hogy esésüket lassítsák. Remegve látják London házeit maguk felé közeledni. Most egy irtózatosszerű összeközös a földdel. Nagy tömeg verődött össze a szerencsétlenül jártak kiszabadítására. A léghajósoknak ijedségen és kisebb sérüléseken kívül szerencsére semmi bajuk sem történt. Gyors esésüket az ernyővé alakult léghajó vászon lassította, ütődésüket a ferdén történt esés gyöngítette. (Folyt. köv.)

tette. Befejezésül igen szépen adta elő Fischer József „A légy“ cz. költeményét. Szavaló előadásával a már nagyon táncolni akaró közönséget utolsó percig képes volt lebilincselni. Ezután következett a tánc. A résztvevő hölgyek névsorát nehéz volna a nagy számmal fogva itt felsorolni. Legyen elég abból megjegyezni, hogy ez egy valószínűleg demokrata bál volt. Éjfél szűnet alatt Bánya Ferencz a napirenden levő szocializmusról szólt oly értelembe, hogy a kereskedő ifjak iparkodjanak főnökeiket odaadó fázadosasszal szolgálni, viszont a főnökök alkalmazottjaikat, nem mint ilyeneket, hanem, mint fiaikat fogják tekinteni. Bányai beszéde végén a 48-ás események 50-ik évfordulóján Felségét, a királyt, mint a 48-ban letéteményezett alkotmányunk és törvényeinknek legigazabb örökét, mit a közönség álva hallgatott meg. Braun Gyula a résztvevőkre és közreműködőkre, Krausz az egyesület vezetőségére emelte poharát. A hasadó hajnal még a csárdás mellett találta a vigan mulatozó közönséget.

— **Jótevény adományok.** A lévai kereskedő ifjak társulata február hó 27-én tartotta meg felolvasással egybekötött jótékonycélú táncestélyét, a következő sikeres anyagi eredménnyel: Tiszta jövedelem 94 frt 5 kr., ebből 38 frt 48 kr. saját pénztára, 27 frt 79 kr. a Stefánia árvaház 27 frt 78 kr. az izr. nőegylet javára fordított. Fölülfizettek: Adler Victor Zeliz 1 frt, Braun Gyula 1 frt, Braun Adolf 1 frt, Breier Zs., Blau Ignác, Fischer József, Frankl Ede Nagy-Sáró 50—50 kr., Fried Gyula 30 kr., Huberth Vilmos ügyvéd 1 frt, Holzmann Bódog 1 frt, Körner Gr.-Szt.-Kereszt 50 kr., Levatic Gusztáv ügyvéd 2 frt., Mikszáth Gyula 1 frt., Horváth Károli 30 kr. N. N. 1 frt., N. N. 50 kr. Nyitrai és Társa 1 frt., Schönstein Henrik 50 kr., Schröder Lajos 50 kr., Spira Mór 1 frt., Widder Armin Budapest 1 frt. Weisz József 50 kr., N. N. 50 kr., összesen: 17 frt 10 kr., melyért az illetőknek köszönetet mond a választmány.

— **Színészek Léván.** Szerdán járt itt Polgár Béla színigazgató, kérve a városi tanácsot, hogy társulatának, mely most Besztercebányán játszik és áprilisban Esztergomba megy — márciusban 15 előadásra engedélyt adjon. A városi tanács azon kifogással, hogy a nyári idényre már adott engedélyt Szalkay színigazgatónak elutasította Polgárt, pedig a böjti időben, midőn más szolid multság úgy sem igérkezik, a lévaiaknak elkelt volna ez a szórakozás, annyival is inkább, mert a nyár folyamán — mint a tapasztalat bizonyítja — nem nagy a hajlandóság a színházba járásra s így a színészek innen tetemes deficizzel kénytelenek távozni.

— **Dr. Habina. — Dr. Hámos.** A hivatalos lap szerdai száma hozza, hogy a belügyminiszter Dr. Habina Péter aranyos-maróthi kir. tanfelügyelőnek megadta, hogy nevével „Hámos“-ra változtathassa. Örömmel vesszük a hírt és gratulálunk a királyi tanfelügyelő urnak, hogy szakítva mindennel a mi ósdi és hazafiságának imig adva tanujelét s ez által meggyékben a névmagyarosítás uttörője lett. Mert sajnos Borsmege nagyon is rászorol egy lelkes uttörőre, hisz a statisztikai adatok Borsmeget a névmagyarosítás dolgában hazánk legutolsó megyéi közé sorolják. Pedig, hogy épen nálunk van legnagyobb szükség a névmagyarosításra, azt fényesen igazolja az a sokféle idegen hangzású név, mely a lakosság neveinek, különösen Léván zömét teszi. Azt hittük, hogy a hatóságok fogják a nép névmagyarosításának ügyét lelkesen felkarolni de bizony azoknak kisebb gondjuk is nagyobb, mint hogy népünk magyarosodjék.

— **Nőegyleti gyűlés.** A lévai nőegylet f. hó 10-én d. u. 3 órakor a Stefánia árvaház helyiségében rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal. 1. A választmány jelentése s ezzel kapcsolatos ügyek. 2. 2 választmányi tag választása. 3. Az alapszabályok módosítása. 4. Egyéb indítványok. Emberbaráti intézet iránt érdeklődő nem tagok is szívesen láttatnak.

— **Bekészbeiktatás Nagy-Sallón.** A szombathelyre megválasztott Jungreis Pál főrabbi távoztával megüresedett rabbi állásra az eltávozott fiát ifj. Jungreis Pált választotta meg a nagy-sallói izr. hitközség rabbinak. Ifj. Jungreis mult csütörtökön érkezett meg új állomáshelyére, mely alkalommal az új rabbit nagy ünnepélyességgel fogadták és számos vidéki rabbi és a tisztikar jelenlétében iktatták be. A rabbi alig 22 éves fiatal ember, ki nagy tanultságával jutott ily diszes állásra.

— **Felolvasás-táncestély.** A lévai izr. ifjúság rendező bizottsága, részben a helybeli izr. nőegylet, részben a szegény gyermekek felruházási alapja javára f. hó 13-án az „Oroszlán“ vendéglő nagytérképében felolvasással egybekötött táncestélyt rendez. A programm, melynek számai közt Fenyvesi Károly biztosítási felügyelő is részt vesz egy felolvasással, igen érdekes. A mulatság, melyre a vidékről számos család bejelentették részvételüket, sikerültnek ígérkezik. Kezdetre este 8 órakor. Belépő díj személyenkint 1 frt. Fölülfizetések köszönettel fogadtatnak.

— **Honvédségünk köréből.** Garay Géza honvéd hadnagy kerületi parancsával

hat hétig tartó élmező-tiszti tanfolyamra Pozsonyba vezényeltetett.

— **Sorozat.** Az idén a fősorozás következő sorrendben fog megtörténni; Köröczbányán március 25 és 26-án, polgári elnök Dr. Ámon Ede orsz. képviselő polgári orvos Dr. Langfelder Adolf. A sorozandók összes száma 181. Gr.-Szt.-Kereszti járásban március 28, 29, 30, 31-én p. e. Székelyi György, p. o. Dr. Gasparez Béla, s. ö. sz. 692. Újváryán: április 2-án p. e. Dr. Balbach Béla ügyvéd p. o. Holéczy Péter v. o. s. ö. sz. 118. Léva járásban: április 4, 5, 6, 14. p. e. Simonyi Béla alispán, p. o. Dr. Karaffiyáth Márius, s. ö. sz. 734. Léva: április 14-én p. e. Simonyi Béla alispán, p. o. Dr. Medveczky Károly s. ö. sz. 151. Verebélyi járásban: április 20, 21, 22, p. o. Dillesz Sándor, p. o. Oravecz Kálmán, s. ö. sz. 533. Aranyos-Maróthi járásban április 24, 25, 26, 27, p. e. Simonyi Béla alispán, p. o. Dr. Benkö Lajos főorvos, s. ö. sz. 569. Oslányi járásban: április 29, 30, p. e. Detrich Gyula, p. o. Dr. Hladny János, s. ö. sz. 281. Borsmegeyében e szerint összesen 3256 legény kerül sorozás alá és pedig 3173 I. II. és III. korosztálybeli és 113 testi förtöttség miatt felülvizsgálandó népfelkelő.

— **Kenyér a szegényeknek.** A mai inséges időben valóban áldásos a helybeli paulai idönt Vincze leányai női szerzet által létesített jótékonyaság. Az apácza zárda folyosóján ugyanis egy szent Antal szobrot állítottak fel perselylyel. Ezen perselybe a szobor előtt imádkozók tehetségükhöz képest néhány fillért raknak be. E fillérekből február 1-é óta már 60 frt jött be, s ez összegből a tisztelendő nővérek már 200 drb. kenyert és egyéb ételmet osztottak ki a szegények között. E szokás Franciaországból származott át az egész katolikus világra és így hozzánk is. Így lehet csekély eszközzel és áldozattal nagy jótéteményeket művelni. Hála érte a buzgó főnökönek és a jó nővéreknek, hogy ezt városunkban is meghonosították.

— **Milyen idő lesz márciusban.** Napsugárral, langyos szellővel köszöntött be a tavasz első hónapja, de ha az időjárásnak hinni lehet, úgy lesz részünk rosz időben is.

Ledochowski József gróf vezérkari kapitány, kinek jóslatai, az eddigi tapasztalás szerint meglehetősen szavahihetők, borot, esőt, sőt olykor-olykor zivatart is jövendöl márciusra. Még csak egy néhány napig lesz jó idő, azután egész tizedikéig esős, de azután ismét kiderül. Tizenötödiktől kezdve ismét nagyon kellemetlen lesz az időjárás Ledochowski gróf jóslata szerint; a folytonos esőzést a hónap végén meg egy egyszerű hűvös zivataros időjárás, sőt havazás váltja föl.

— **Léva február hónapban meghaltak.** Özv. Szina Jánosné szül. Halász Julianna, élt 78 évet. özv. Klabala Jánosné szül. Makacs Mária élt 62 évet. Tóth Sándor élt 2 hónapot. Tóth Imre, élt 2 hónapot. Szabó Lajos, élt 2 évet és 6 hónapot. Kiss Gyuláné szül. Mokus Mária, élt 33 évet. Pleva András, élt 6 hónapot. özv. Pigler Istvánné szül. Hegedüs Katalin élt 82 évet. özv. Doleg Istvánné szül. Német Katalin élt 84 évet. Reif Jenő, élt 1 évet és 2 hónapot Rác Jánvsné szül. Dohány Julianna, élt 47 évet. övgyógy Gyuricza Lőrinczné szül. Hajlok Erzsébet élt 85 évet özv. Knep Jánosné szül. Kosztály Zsuzsanna élt 70 évet. özv. Szikszai Istvánné szül. Kovács Erzsébet élt 70 évet Kovács Julianna, élt 4 hónapot. Szakács Emilia élt 2 évet és 4 hónapot Kovács Mária élt 6 napot.

Közönség köréből.

Köszönet-nyilvánítás.

I.

A kereskedő ifjak társulatának, de különösen az elnöknek Faragó Samu urnak hálás köszönetet mondunk a bál jövedelméből nekünk juttatott 27 frt 79 kr. adományért.

Az izr. nőegylet.

II.

Lévai kereskedő ifjak társulata által f. hó február hó 27-én rendezett jótékonycélú táncestély tiszta jövedelméből a lévai nőegyletnek adományozott 27 frt 78 kr. közpénznek átvételét köszönettel igazolom.

Léva, 1898. évi március hó 2-án.

László Imro
nőegyl. pénztárnok.

Irodalom és művészet.

A magyar nép multja és jelene.
Irta Benedek Elek. A Benedek e nagyszabású munkája mindenkor élvezetes és tanulságos olvasmány, úgy kétszeresen a mostanában, midőn az egész nemzet figyelmé a nép felé fordul, midőn a békés falvak levegőjét a harczi vágy, a gyűlölet, az elkiesereds tűze heviti át és midőn mindenké a gyógyítás, a csillapítás eszközeiről gondolkodnak. Benedek új könyvéből most jelent meg a 8. és 9. füzet. Az egész mű, melyet az Athenaeum r.-t. bocsájt közre, 40 füzetből fog állani; egy-egy füzet ára 30 kr.

Az „**Athenaeum**“ r.-társaság kiadásában megjelenő „**A Magyar Nemzet Története**“ című tizkötetes nagy munkának (milleniumi kiadás) nyolczadik kótetéből, melynek címe: „**A restauráció kora**“ (1712—1815.), most újabb három és pedig a 145, 146., 147. számú füzet került a könyvpiazcra. A kötet jeles írója Marczli Henrik ezekben a füzetekben épen Magyarország belső állapotainak leírásával foglalkozik a Rákóczy-szabadságharc leveretése után. Minden füzet ára 30 kr. Kapható Nyitrai és Társa könyvkereskedésében Léván.

A **„Magyar Könyvtár“** külön füzetel ünnepeli meg a márczius 15-iki nagy évfordulót. A vállalat számára szabadságharcunk történetének egyik legalaposabb ismerője, Graetz György írt egy „1848. márczius 15.“ című kis munkát, mely a lehető leg-ereszletesebben mondja el a nagy napnak eseményeit. Tanárok és tanítók kétségkívül ajánlani fogják az ifjúságnak is, hiszen a füzet ára — 15 krajczár — a szegényebbek részére is lehetővé teszi megszerzését. Megrendelhető Nyitrai és Társánál Léván.

A **szabadság ünnepének** felszázados jubileuma mindinkább közeledik, s a „Képes Családi Lapok“ illusztrált szépirodalmi hetilap, mely minden alkalmat megragad, ami a hazafias érzés növelését csak előmozdíthatja, már készül reá, hogy irásban és képben, e nagy napot érdeme szerint méltathassa. Fölhívjuk kedves olvasóink figyelmét erre az igazán kedves lapra, mely úgy olcsóság, mint a közölt képek és szöveg tekintetében kiállja a versenyt a hazai és külföldi hasonló lapokkal. Előfizetési ára egy évre 6 frt, felévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatvány számot ingyen küld a kiadóhivatal Budapest V., Vadász-utca 14. szám.

A **szőlő helyes metszése.** „Szőlőt metszeni könnyű, de helyesen metszeni nehéz!“ Az okszerű szőlőmetszésre megtanít azon új könyv, melyet most rendezett sajtó alá Maurer János, hirtveves borász. Az egyes metszési módokat rajzokban is bemutatja. Kinek szőlője van, annak nélkülözhetetlen segédeszköze, tanácsadója és kincs bányája ezen könyv. Egy forint beküldése mellett bérmentesen küldi meg ezt szerzője, Maurer János (Kassa, Maurer-udvar.)

A **„Santal Egger“** kiváló gyógyerejű készítmény. Feleslegessé teszi a Copaiát és Cubeárt. Felülmulja pontos és biztos hatásban eső, hólyag és vesébántalmaknál a külföldi gyártmányok legjobbjait. A **Hamelis Injectióval** egyetemben használva a legmakacsabb folyást megszünteti. 1 üveg (40 darab) ára 1 frt 50 kr., a pénz előleges beküldése mellett póstán bérmentve 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 2 üveg Injectió és 1 üveg Santal Egger bérmentve 3 frt 25 kr. *Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor“hoz Budapest, VI., Váczu-körút 17. Kapható Léva a Bolemán Ede örök.-féle gyógyszer-tárban.*

Foulard-selymet 65 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, kínai, s. a. t. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selymet** 45 krtól 14 frt 65 kr. méterenként sima, csikos, koczkázott mintázott damaszott, s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség, 2000 szin és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru **postabér és vámmentesen a hához szállítva, mintákat postafordultával küld: Henneberg G. (cs. k. udvari szállító) selyem gyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető; Kónya József rendőrkapitány.

Buza: m.-mázsánként 11 frt — kr, 11 frt.80Két szerez 8 frt 40 kr. 8 frt 60 kr. — Rozs 8 frt — kr. 8 frt 20 kr. Arpa 7 frt — kr 8 frt 40 kr. Kukorica 5 frt 80 kr 6 frt — kr. Bab 7 frt 50 kr. 7 frt 20kr. Zab 6 frt 50 kr 7 frt — kr. Lencse 7 frt 60 kr. 7 frt 80 kr Köles 4 frt 10 kr. 4½ frt 50 kr.

Nyiltér.

Néhai özv. **Klain Józsefné** hagyatékához tartozó **Ház** a Mártonffy-utczában **443. sz.** alatt, **Kákaban** egy emeletes hajlékos szőlő, és egy föld a czigánkai dűlőben szabadkézből eladó.

A venni szándékozókknak bővebb tudósítást ad

Klain Ödön.

Weinberger Zsigmond, Léva

magnagykereskedő.

Legmesszebbmenő kezesség mellett szállit:

- Arankamentes ólomzárolt lóherét . . . . . 46 frtért.
- Arankamentes ólomzárolt luczernát . . . . . 50—64 frtért.
- Fajazonos külföldi répamagokat . . . . . 23 frtért.
- Zabmentes vető bükkönyt . . . . . 6 frtért.

Mint hogy ez évben előreláthatólag korán vetünk, felkérem a gazda közönséget, rendelményeit már most feladni, hogy azoknak szétküldésében fennakadás ne történjék,

A legkísérletesebb házi-szer az emésztés szabályozására, a vér helyes vegyülésének előléására, a vértromlott vagy hibás alkatrészeinek eltávolítására (az egészség fenntartásának alapfeltételei) valamint a gyomor-bajok gyors és biztos eltávolítására, melynek étvágyhiány, böfögés, felfúvódás, hányás, test- és gyomor-fájdalmak, gyomorgörcs, gyomortulterhelés — továbbá elnyálkásodás, vértululás, aranyér, női bajok ellen a 40 év óta kipróbált

Dr. ROSA-féle ÉLETBALZSAM

Fragner B. gyógyszer-tárából, Prága 203—III.

Ezen balzsam élénkíti az emésztési ténykedést, egészséges és tiszta vért szerez és biztos messzire elterjedt kipróbált nép-házi-szer.

1 palack ára 50 kr., kettős palack 1 frt.,
Póstával 20 krral több.

Valamennyi gyuladások, sebek és daganatok gyógyítására biztos sikerrel alkalmaztatik, a tej teopedése és emlök keményedésénél a gyermek elválasztásakor, genyedések, pokolvar, fakadék, persenés- és fekélyek-nél; körömbajok, kéz- vagy lábuj-körömméreg, keményedések, mirigy s egyéb daganatoknál, hájkinövéssek, kóros csontgöbnél stb. az 50 év óta kipróbált

Prágai házi-tapasz

A gyógyulás fájdalom nélkül történik a tapasz hűstő hatása alatt.

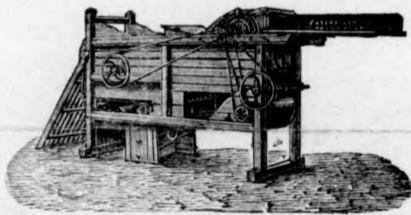
1 szelencze ára 25 és 35 kr.
Póstával 6 krral több.

Óvás! Tessék csak eredeti készítményeket Fragner B. prágai gyógyszer-tárából kérni, s arra ügyelni, hogy a Dr. Rosa féle balzsam göngyöletének valamennyi részét az ide mellékelt kerek védjeggyel vannak ellátva, míg ellenben a prágai házi tapasz göngyöletének minden része az ideig tiltott háromszögű védjegyet viseli. Mindenki, ki nekem hamisítványt bejelent jutalomban részesül.

Elismerő levelek ezrei megtekintethetők.

Raktárak: Török J., Egger A., Thalmayer és Seitz továbbá Kochmeister utóda gyógyszer-tárában Budapesten, valamint Boleman László és Medveczky Sándor gyógyszer-tárában is Léván.

A készítő főraktára: Fragner B. gyógyszer-tárában, a fekete sashoz Prága, Eck der Spornergasse Nro 203

A legjobb járgány-tisztító-cséplőgép.

Kraus Bertold szabadalmazott tisztító cséplőgépe, mely két lóval könnyen kezelhető az egyedüli, egyszersmind arpa-szálkát eltávolító s kitűnően működő készülékkel ellátott járgány. — Szintugy mindennemű gazdasági gépek. Buhnai gégyár.

Kraus Bertold, Bécs, III. 2 Löwengasse. 3.

Jártas, szolid ügynökök kerestetnek. — Felelet bármily nyelvű tudakolásra.

Specialitás, poloskák, bolhák és konyhaférgek ellen

Molyk s a háziállatok élődjéi ellen

Zacherlin

Bámuatosan hat! Megöl utolérhetlen biztonsággal. és gyorsan, minden ártalmas férget s ez okból a fogyasztó közönség milliói magasztalják és kerzik. — Ismertető jelei: 1. A lepecsételt üveg. 2. Ezen aláírás „Zacherl“.

Raktár. Léván: Kern Testvérek, Medveczky Sándor gyógyszerész, Czizrok János, Engel József, Preisach Samu utóda, Frommer S., Cserei Gyula, Wilhelm Béla.

Ipolyságon: Dombo Károly, Trautwein Dániel uraknál.
Ujbányán: Cservinka Mór urnál.
Verebélyen: Czizrok István, Pollak József özvegye és fia,

59.

Szabadalmazott valódi „SINGER“ és valódi „HOWE“ családi és iparos varrógépek igen csinos kiállítással 5 évi jótállás mellett minden hozzávalóval.

Árak részletfizetésre: valódi utízn.

- Singer családi varrógép kézi hajtásra . . . . . 22.— 19.—
- Singer családi varrógép állvány és szekrényvel 35.— 28.—
- Singer Medium iparosoknak gép állványval . . . . . 40.— 36.—
- Nagy Singer 4-es iparosnak állványval . . . . . 44.— 39.—
- Howe családi varrógépek állványval . . . . . 33.— 27.—
- Nagy Howe iparosoknak varrógépek . . . . . 44.— 38.—
- Ringelhoff iparos varrógép . . . . . 70.— 58.—

Készpénz fizetés mellett 5%-al olcsóbb.

A valódi SINGER és HOWE gépeknek egyed. raktára KERN TESTVÉREKNÉL Léván. Géptük, részek és csónak olcsón.

RÍCHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves házi-szer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésésként alkalmaztatik köszvényénél, csúznál, tag-szaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-tárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utáztat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegyet és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., csász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

Százezrei a családoknak iszzák előszeretettel naponta a

Eljen! eljen!

Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé.

Mentes a bakkávének egészségre ártalmas alkatrészeitől. Egyedül a Kathreiner-féle malátakávé az, mely annak illatát és kedvelt ízét magában foglalja. A Kathreiner-féle malátakávé étvágygerjesztő, könnyen emészthető, évek során át felnöttek és gyermekekre nézve egyaránt hasznosnak bizonyult. Legkifejezőbb pótlóka a bakkávének, valamint ajánlásra legméltóbb vegyülete is annak. Tekintettel az egészségre és takarékosagra, a valódi Kathreiner-nok többé egy háztartásból sem szabad hiányoznia.

Óvás az értéktelen utáztatoktól.